

4. Jelentés az 1887-ik évben Körösmező környékén végzett részletes földtani fölvételről.

Dr. POSEWITZ TIVADAR-tól.

Az 1887. évi felvételek alkalmával feladatomból az tűzetett ki, hogy az O_4 osztálylap területén, Máramaros megye Körösmező vidékén, a Kárpát-hegység magyarországi részének földtani felvételét és térképezését eszközöljem.

Észak, illetőleg kelet felé Hazánk széle határolja az O_4 lapot; nyugat felé a $41^\circ 45'$ k. h. G., délfelé pedig $28^\circ 5' 5''$ ejsz. sz.

A részletes lapok a következők :

12. zóna	XXX.	rovat	ÉK	
12.	«	XXX.	«	DK
12.	«	XXXI.	«	DNy
13.	«	XXX.	«	ÉK
13.	«	XXXI.	«	ÉNy

Azon körülmény, hogy csak július hó vége felé lehetett hozzáfogni a tulajdonképeni feladathoz ; továbbá, hogy augusztus hó második felében két héten át a megszűnni nem akaró esőzés miatt a felvételek nem voltak eszközölhetők, oka annak, hogy nem az egész területet járhattam be. Hozzájárult még a munka-kezdet nehézsége az eddig előttem ismeretlen és egészben is bonyolódott Kárpáthomokkő területén.

Ennél fogva tájékoztató kirándulások mellett főleg a Fekete-Tisza-folyó területével és különösen a praktikus szempontból is fontos körösmezői kö-lajterület pontosabb megvizsgálásával foglalkoztam.

A Fekete-Tisza forrásterülete az ország határszélén több mint 30 kilométerre terjed. Délfelé hirtelen megkeskenyedve Borkút vidékén már csak 10 kilométernyi széles, és a Fehér-Tiszával való összefolyási helyén keskeny völgyben végződik.

A két Tisza-ág összefolyásánál — Rahó helységtől északra — a Fekete-Tisza balpartján egy éjszakelet felé húzódó hegygerincz emelkedik a Stebioza (1249 m), Konec (1519 m) és Szecsul (1728 m magas) hegycsúcsokkal. Az utóbbi csúcsonál a hegláncz irányát változtatva dél felé nyílt ívben keletnek, az ország széléig vonul, a körösmezői Pietrosz (2022 m) és a Haverla (2058 m) csúcsokban legmagasabb pontjait érve el. Ezen hegláncz egyszerűsége mind a két Tisza-ág közti vízválasztót is képezi.

Nyugot felé a Fekete-Tisza területe egy északnak húzódó hegláncz által határoltatik a Bliznica nevű 1883 m-nyi magas csúccsal. Itt már kezdetét veszik a Svidoviczei havasok, dél felé nyílt ívben nyugotnak vonulva.

A Trojaska-csúctól egy észak felé az ország határáig húzódó melléklánczolat, az Ocola és Bratkaoska hegymagaslatokkal, nyugot felé a vízválasztót képezi.

Észak és északkelet felé a Fekete-Tisza területét az ország szélét képező hegygerincz határolja. Azontúl már a Pruth-folyó forrásai vannak.

Rahótól Körösmezőig már az összefolyásnál hegyfolyók jellegű Fekete-Tisza iránya ÉÉK-i. Folyása közben számos mellékágat, mind valódi hegyipatakat vesz fel; t. i. jobboldal a Bilinsky Trostjenec, Gropenec, Trofanec, Svidovecz és Haurilecz nevű patakat, bal felől többek között a Kvasienka és Kevelét.

Körösmezőnél a Fekete-Tisza NyÉNy felé kanyarodik azon helyen, hol a Lasescsina nevű legnagyobb mellékvize beleömlik. Ezen utóbbi patak jobboldalról a Stebna- és Repegiu-, bal felől a Lopusanka-patakat vevén fel, dél felé irányul, a Pietrosz hegység éjszakeleti lejtőjén eredetéhez közeledve. Felső folyása közben jobb oldali forrás ágai a Kukulról származó Foresek-patak, és a Kosmieska és Hoverla havasokról jövő Kosmiescek vize. Baloldalt csak a jelentéktlenebb Stadena-patak említendő meg.

A Fekete-Tisza felső folyásának nagyobb mellékágai bal felől az ország határát képezte heglánczolat lejtőiről származó Bahinski-, Markovec- és Dosina-patakok, jobboldalt a Stanislav-patak.

Az Apsineci gátnál a Fekete-Tisza két forrás-ágára oszlik: az Apsineci patakra a Svidoveczei havasokból eredve, és a Tiscsora vizére, a már említett melléklánczolatától (Ocola etc.) jöven.

Különös említésre méltó az Ocola-hegygerincz, mivel keleti lejtőjén a Tisza forrása ered. Egy kis forrásnak, a számosak egyikének, melyek ezen hegygerinczből erednek, ez a neve valószínűleg azért, mivel közel a forráshoz a hegygerincztől gyönyörű kilátás nyílik.

A hegyek magassága a Borkúttól Svidoveczéig, a szűk Fekete-Tisza völgye táján 1000—2000 m; a relatív magasság a völgyalaptól számítva, azonban 500—1000 m. Svidovecztől északra Körösmező táján messzeterjedő dombos vidékre akadunk, melynek több, hosszúra nyúlt hátgerin-

eze 900 m/-nél alacsonyabb, és a völgy talpjától számítva csakis 100—150 méterre emelkedik fel.

Az ország szélét ismét magasabb hegylánczolat képezi.

* * *

Földtani tekintetben felvételi területem részét képezi az északi kárpát-homokkő-lánczolatnak, s itt kréta-, eocén- és oligocén-képződmények alkotják.

Legrégibb fontosabb földtani ismereteinket, a mi a Mármaros és főleg vidékünket illeti, BEUDANT-nak köszönjük. Művében és földtani térképén¹ Mármaros-megye is előfordul, habár maga nem is látogathatta meg.

Szerinte a Marmaros, Erdély és Bukovina közti szélen egy, a kárpát-homokkőnél idősebb hegytömsz létezik, mely csillámpalából (terrain primitif) és grauvakke kőzetekből (terrain intermédiaire) áll. Ez utóbbiak a csillámpala két oldalán (ÉK és DNy) fekszenek. Az északkeleti grauvakke kőzetek sorozata az ország szélével párhuzamosan, ezen némely helyütt át is csapva, a Taracz-folyó közeléig húzódik el, a Tisza völgyében Svidovecz vidékétől a két Tisza-ág összefolyásáig terjedvén ki. Ezen, idősb kőzetű hegységet a kárpát-homokkő övedzi, mely BEUDANT szerint a kőszén-korszakhoz sorozandó.²

M. A. BOUÉ,³ LILL dolgozatait⁴ is kiadva, ez utóbbi nézet ellenében a kárpát-homokkővet kréta-korúnak tartja. Jellemző szerinte ezekre nézve, — Mármaros-megye nagy részét foglalván el a sokféle réteghajlások és az itt található fucioidea-maradványok. LILL azonban BEUDANT eljárása szerint nem tesz különbséget a primér- és a grauvakke-formáció közt, hanem az egész kőzetcsoportot a kristályos palákhoz (csillám-agyagpala, kvarcos, talcos és chloritos kőzetek) számítja, melyeknek legfiatalabb tagjait a chloritos kőzetek képezik.

Boué térképén («Carte géologique de la Transylvanie, du Marmarosch etc.») a kárpát-homokkő elterjedése — a mi területünkön — egészben és nagyjában megegyez BEUDANT felfogásával, csakhogy, mint már említém, egybefoglalja a primér- és intermédiaire- (grauvakke-)formációt.

A bécsi cs. kir. földtani intézet részéről az első általános felvételek

¹ BEUDANT. Voyage minéralogique et géologique en Hongrie pendant l'année 1818. 1822. Tome II. p. 298—300, p. 306; Tome III. p. 65—167.

² BEAUDANT. Tome III. p. 181.

³ M. A. BOUÉ. Coup d'oeil d'ensemble sur les Carpathes, le Marmarosch, la Transylvanie. (Mémoires de la soc. géol. de France. I. Série Tome I. 1833 p. 34.)

⁴ Journal d'un voyage géologique fait à travers toute la chaîne des Carpathes en Bukowine, en Transylvanie et dans le Marmarosch par feu M. LILL DE LILLIENBACH. (Ibidem p. 224—226.)

1858. évi nyarán eszközöltettek HAUER és RICHTHOFEN által.¹ HAUER többek között a Tisza völgyét Körösmezőig járta be, és RICHTHOFEN kíséretében a Fehér-Tisza mentén Bogdánig, és a Kvasna völgyében a Pietrosz aljáig jutott.²

HAUER a kárpáthomokkő-rétegeket két csoportra osztja fel: eocénre, hol ezen kor többé-kevésbé bizonyossággal kimutatható és neocomra; fiatalabb krétabeli képződmények kiválasztására azonban minden támaszpont hiányzik.³

HAUER a kárpát-homokkővet felosztja:

közönséges homokkőre és márgapalára, — alkalmasint mind krétakorbeli;

konglomerátokra, valószínűleg eocénkorúak;

smilo-palákra, szarűkövel.⁴

A hetvenes években PAUL és TIETZE bécsi geologusok területünket meglátogatták, földtani átmetszetet készítve a kárpát-homokkő rétegein keresztül Delatyutól Rahóig.⁵

GESELL m. kir. bányafőgeologus a hetvenes évek végén részletes kutatást eszközölt Máramaros megye több helyén a petroleum előjövetele iránt, és ezek között Körösmező táján is.⁶

1883 és 1884-ben ZAPALOWICZ HUGÓ földtani kirándulásai alkalmával a Fekete-Tisza folyó területét is részben bejárta.⁷

1885-ben TIETZE bécsi geologus többek között Körösmező vidékét is újonnan meglátogatta.⁸

* * *

¹ Bericht über die geologische Uebersichtsaufnahme der 4-ten Section der k. k. geologischen Reichsanstalt im nordöstlichen Ungarn im Sommer 1858. (Jahrbuch der k. k. geol. Reichsanstalt 1859. IX, und Verhandlungen im Jahrbuch k. k. g. R. A. 1859. p. 83, 84, 96, 98, 116.)

² FR. VON HAUER. Höhenmessungen im nordöstlichen Ungarn. (Mittheil. der k. k. geographischen Gesellschaft in Wien. 1859. p. 71—103. und Jahrb. d. k. k. geol. R. A. 1859.)

³ Jahrbuch k. k. geol. R. A. 1859. p. 418.

⁴ Ibidem p. 430.

⁵ Studien in der Sandsteinzone der Karpathen. (Jahrbuch k. k. geol. R. A. 1877, XXVII. p. 66—95.)

⁶ Adatok a máramaros megyei petroleum-előjövétel megismertetéséhez. (M. Kárpát-Egyesület évkönyve. 1880. VII. 515—517.) és Máramaros megye geologiai viszonyai különös tekintettel értékesíthető ásványok fekvő helyeire. (Ibidem 1881. p. 318—321.)

⁷ Eine geologische Skizze des östlichen Theiles der Pokutisch-Marmaroscher Grenz-Karpathen. (Jahrbuch k. k. geol. R. A. 1886. XXXVI.)

⁸ Einige Notizen aus dem nordöstlichen Ungarn. (Verhandlungen k. k. geol. R. A. 1885. p. 337.)

Tájékoztató kirándulásokat Borkúttól Svidoveczig a Fekete-Tisza völgyében és a körülvevő hegységen tettem, nevezetesen a Körösmező vidékén lévő minden egyes völgyben, hogy a petroleumrétegek feküjét és fedőjét képező kőzetekkel megismerkedjem.

A Tisza völgyében — Borkúttól Svidoveczig — a kréta képletekre akadni; vékony, pados homokkő, hieroglifa rétegekkel és szilárd homokkővel változva fordul itt elő. Ezen homokkő-csoport éjszakeleti szélén több helyütt kisebbszzerű júrakorbeli mészszirtek, többnyire melafir társaságában bukkannak ki.

Ezeknek egyikét felkeresni a Mlakier nevű réten délkeletre Svidovecztől, fent a hegyekben egyik kirándulásom célja volt. HAUER már az 1858. évben ezt a helyet, hol ez időben a mészkövet nyerték, meglátogatta és le is írta.¹ Az itteni kárpáthomokkő-területen kis helyen dioritos kőzet tör elő, nagy mészkőtömszöket fogva körül. A fehér meszet már petrográfiai kinézésénél fogva strambergi mészkőnek tartotta, mit a kővületek meghatározása megerősített.

Midőn PAUL és TIETZE 1876-ban (tizennyolcz évvel később) Voloveczről ezen a Sessa-hegység nyugati lejtőjén lévő lelőhelyet meglátogatták, az odavezető erdő-út már régóta járhatatlanná lett és már tíz év óta a mészkövet ott nem fejtették. A HAUER által leírt viszonyokból ennél fogva semmi sem volt már látható. Csak egyes júramészkőszirtek látszottak a sűrű erdő közepette; a körülvevő eruptív kőzet, valamint a kárpát-homokkő azonban sehol sem volt helytállóképen feltárva és csak egyes szétszórt darabok árulták el jelenlétüket.²

ZAPALOWITZ HUGÓ 1884-ben szintén felakarta keresni ezt a helyet; de külső körülmények meggátolták szándéka kivitelében. A Mlakier nevű réten csak egyes világosszínű júramészkő darabra akadt.³

A megtettem kirándulás is negatív eredménnyel végződött. A Mlakier nevű réthez vezető úton felmenvén — mivel ZAPALOWITZ földtani térképén közvetlen ez út mellett van ezen lelőhely színezve, se az út mentén, se pedig a réten semmit nem láttam, és csak a közeli sűrű erdőben akadtam egy néhány mészkő darabra, növényzettel sűrűn befödött helyen. Itt, vezetőm állítása szerint, sok mészkődarab volt összehalmozva, és messze az erdőben a hegység nyugati oldalán mészkőszirtek még láthatók. Ezen helyre a Mlakier réjtétől eljutni azonban szélütés miatt nem lehetett. Hogy valaha, 25 évvel ezelőtt, mészkövet nyertek ott, arról már senkinek nem volt tudomása.

* * *

¹ Jahrbuch k. k. geol. R. H. 1859. p. 60.

² Jahrbuch k. k. geol. R. A. 1877. p. 92.

³ Ibidem. 1886. p. 578.

*A körösmezői petroleumterület.*¹ Svidovecztől északra a körösmezői petroleumterület veszi kezdetét, már geotektonikus tekintetben is másképp alakulva. Míg t. i. Svidoveczig a Fekete-Tisza völgye 1000—2000 m/-nyi magas hegyek által szorosan van körül véve, Körösmező táján tág medenceze alakú dombos vidékre akadunk, melynek hosszúra nyúlt hátgerincei a völgy talpától számítva csak 100—150 m/-nyire emelkednek.

Ezen területen sok helyütt egy egységesen képződött jellemző kőzetcsoport van feltárva: világos-szürke, vékonypalás, görbehéjas homokkő, mészpáterektől keresztül húzva, alárendelten szürke agyag- vagy márgás-palával. Ezen kőzetek, melyeknek jellemzője a fehér eres, görbehéjú homokkő, egy puhás, csillámdús homokkő többé-kevésbé vastag padjaival váltakoznak. Ezen utóbbi homokkő sok helyütt kőolajjal van átítatva s petroleumszagot áraszt ki.

Megemlítendő egy homályos színű márgaszalag előjövetele a petroleumtartalmú homokkő közepette vagy közvetlen szomszédságában. Követhető ez a márgaszalag a Fekete-Tisza partjától (694. pont a tábork. térképen), hol vékony, réteges palaagyaggal körítve és ez által két 1·5 m/-nyi távolságra eső részletre osztva, a Stebna-völgyön át (a patak jobb oldalán a fúrótoronytól éjszakra s annak közelében 0·20 m/-nyi vastagságban előfordulva) a Lasescsina völgyig, valamint szintén az ezen völgyek közt elhúzódó hegygerinceken is. Ezen márgaszalag előfordul továbbá a Repegiu-völgy alján 0·20 m/- vastagságban a fehéres homokkőtől övezve, és továbbá a Lopusanka völgyi petroleumrétegek közepette. Csak a Haurilecz völgyben nem sikerült ezt a márgaszalagot feltalálni. Csapása mindenütt ÉNy—DK és hol ez észlelhető, északkeletnek dül.

Jellemzők ezen kőzetcsoporra a kisebb-nagyobb mérvben mindenütt mutatózó réteghajlások. Így a Haurilecz-patak mentén, nem messze beömlési helyétől, sok helyen észlelhetők ezek a rétegyűrődések egészen az erdő széleig, hol már az idősb kretakorbeltől kőzetek kibukkanására akadunk. Több helyen a Fekete-Tisza völgyében, különösen pedig az első nagyobb kanyarulatnál a Lasescsina-patak beömlése felett ugyanazon réteghajlások láthatók. Szép feltárást nyújt a Sztanislav-völgy alsó része. A Stebna-patak mentén, a patak medrében és a völgy mindkét oldalán a számos rétegyűrődést egészen a Stebna-gát közeléig lehet nyomozni; és hasonlót látni a Lopusanka és Lasescsina völgyekben is.

Ezen kőzetcsoport csapás iránya egészben véve ÉNy—DK-i, de némi eltéréssel. A dülési irány többnyire északkeleti, de sok esetben az ellenkező is.

¹ Lásd szintén C. LEO. Petroleumvorkommen bei Körösmező. (Ungarische Montan- und Industriezeitschrift. 1888. Nr. 1.)

Már TIETZE említést tesz egy rétegyeregről,¹ mely a Sztanislav-patak beömlésétől, Körösmezőtől délkeleti irányban húzódik és a Lasescsina-patakig nyomozható. Ezen csapási irányban vannak a Tisza-, Stebna- és Lasescsina-fúrótornyok is felállítva.

Ilyen rétegyereg a Repegiu-völgyben is észlelhető. Az ottani, közvetlen az országút mellett lévő fúrótorny e rétegyereg tetején állítottatott fel. Délnyugati irányban ettől DNy-ra dülnek a rétegek, míg feljebb az országút második kanyarulatánál az ellenkező dülés észlelhető. Más rétegyeregre is akadni a területen, de a feltárás nagyon hiányos.

A kőolajtartalmú rétegsoport határolása, — mint említém — már geotektonikus tekintetben is egészben véve észlelhető. Ide tartoznak a Haurilecz-, Lopusanka-, Lasescsina-, Limir- és Repegiu-völgyek alsó részei; a Fekete-Tisza völgye Svidovecztől északra egészen a Sztanislav-patak beömléseig, ezen utóbbi patak mentén húzódva a Magura homokkő képezte völgy-szorosig. Hozzá tartozik továbbá a Dosina-völgy alsó része és a Stebna-völgy a gát közeléig. A Haurilecz-völgytől a Tartárok-szorosig a távolság nagyjában $9\frac{7}{10}$ m és a Kasescsina-völgytől a Sztanislav-völgyig $9\cdot5\frac{7}{10}$ m.

A petroleumrétegek korát illetőleg megjegyzendő, hogy paleontologiailag, kőületek hiányában, még nem határozható meg. PAUL és TIETZE szerint a kárpát-homokkő felső osztályába, az eocén halpala-csoportba sorozandók. Midőn az 1876-ik évben a nevezett bécsi geologusok e vidéken először fordultak meg, feltűnt ugyan ezen rétegsoport külső hasonlatossága — eltekintve a hieroglifek hiányától — a neocom tescheni palák strolka nevű rétegeivel, a krétabeli ropianka rétegekkel; de ennek daczára mégis az eocén halpalákhoz sorozták.

Később TIETZE Királymező táján biztossággal megállapíthatta, hogy bizonyos szürkekékes, fehér kalciteres homokkő, mely, eltekintve attól, hogy hieroglifet benne nem találhatni, a neocombeli strolka rétegekre emlékeztet, még az eocénhez sorozandó; és különösen Körösmező vidékére alapíthatta meg ezen véleményét, a pseudo-strolka rétegeket illetőleg.²

ZAPALOWITZ HUGÓ is felső-eocénkorúnak tartja ezen rétegsoportot.³

Fekükozetek a közép-kárpáthomokkő osztályába tartozó szürkés, csilámdús homokkövek, míg a tetőt menilirétegek képezik.

A petroleum kibúvási helyei Körösmező táján több helyütt úgy a Fekete-Tisza-folyó mentén, mint több mellekvölgyében észlelhetők. Vörös-barnás iridizáló felszínű kis pocsolyák többnyire útmutatóul szolgálnak. Sok helyütt a puha, kőolajjal itatott homokkő kalapáccsal szétütve petroleum-

¹ Verhandlungen k. k. geol. R. A. 1885. p. 339.

² Jahrbuch k. k. geol. R. A. 1877. p. 91. és Verhandlungen k. k. geol. R. A. 1877. p. 187. Ibidem 1885. p. 338.

³ Jahrbuch k. k. geol. R. A. 1886. p. 552.

szagot áraszt el. Látszólag öt, egymással párhuzamban, ÉNy—DK-nek eső vonalba lehet őket sorozni.

A leginkább délnyugatra eső petroleum kibuvási pont a Haurilecz völgy alsó részén található. Éjszakkéletnek indulva a Lopusanka-völgy alsó részében négy egymáshoz közel fekvő helyen a petroleumos homokkő kibukkan. A harmadik vonalba esnek a Fekete-Tisza balpartján levő kibuvási helyek, két helyen az első nagyobb kanyarulatnál a Lasescsina-patak beömlése felett, a Stebna-völgyben hat helyütt és a Lasescsina-völgyben annak alsó és közép részében. A negyedik vonalhoz tartoznak a Fekete-Tisza mentén a második nagyobb kanyarulatnál és a Markovecz-patak beömlése közelében mutatkozó petroleumos homokkövek, a Lasescsina-völgyben a Repegiu-patak beömlése közelében lévő négy és a Limir-patak alsó részében lévő négy kibuvási hely. Külön vonalat képeznek a Repegiu-völgybeli kibuvások.

A petroleum nyerése iránt tett munkálatok. Már hosszabb idő óta ismeretes lévén a petroleum előfordulása Körösmező vidékén, 1878-ban először állott össze egy néhány ember a kőolaj nyerése végett, s a Tiszafolyó balpartján a Lasescsina-patak beömlése felett kutat kezdtek ásni. Az első olajra 13°-nyi mélységben akadtak; maga a kút 20°-nyi mély. Itt azonban abba hagyták a munkát.

1879-ben GESELL kutatásai alapján új társaság alakult 2000 forinttal à fond perdu és a Lasescsina-patak jobb oldalán kútásáshoz fogtak. 1879. év végével 40^m mélységig hatoltak. Az első olaj már a 26^m-nél mutatkozott, munka közben földviasz nyomaira is akadván.¹ A következő évben pénzhány miatt szintén felhagytak a további munkával.²

1881-ben egy harmadik társaság, az «első magyar petroleum kutató társaság» alakult, mely az utolsó években különösen Körösmező vidékén kutat kőolajra. STAVENOV lovag 23 fúrólukát mélyesztett: a Haurilecz-völgyben 7^m mélyen, a Fekete-Tisza völgyében, a Lasescsina-patak beömlése felett 6, illetőleg 2^m mélyen; a Stebna-völgyben közel egymáshoz 6 fúrólukát 5-, 5-, 58-, 36-, 16-, 32^m-rig. Ezek közül három a kibuvási helyen, kettő közvetlenül a fedőben és egy a fekében mélyesztetett. A Lopusanka-völgyben a fúróluk 9^m-, és egy másik az országút mellett, szemközt a Lopusanka-hiddal 4^m mély. A Lasescsina-völgy jobb oldalán a Stubni-hegygerincz lejtőjén van a főfúróluk: a Ferencz József császár és királyakna. Itt 157^m mélyen le hatoltak. Az első 1,5^m vastagságú petroleumot tartalmazó homokkő-réteget az 58^m-ben érték el, a másodikat 62,5^m és a

¹ Adatok a máramarosmegyei petroleum előjövétel megismertetéséhez. (M. Kárpát-Egylet évkönyve. 1880. VII. p. 516. és 517.)

² Ibidem 1881. VIII. Máramarosi úti vázlatok. p. 108.

harmadikat 82^m/_y-nyi mélységben. Ezen három rétegnek összes vastagsága 4·5^m/_y.

Más fúróluk a Lasescsina-völgyben a Repegiu-patak beömlése alatt mélyesztetett 17-, 13- és 9^m/_y-nyi mélységig, és ezen patak beömlése felett még hat, 32-, 38-, 32-, 25-, 6-, 28^m/_y mély fúróluk van. A Repegiu-völgyben végre szintén három fúróluk van 62-, 3 és 6^m/_y mélyen fúrva.¹

A társaság semmi nevezendő eredményt nem ért el, melynek oka azonban nem a földtani és bányászati viszonyokban, hanem a társaság szervezetében keresendő.

Nem tartozik ezen jelentés körébe részletesen megemlékezni arról a sokféle hibáról és ferde eljárásról, melyet a társaság elkövetett; csak NOTH J. szavait akarom idézni, mivel ezek ezen társaságra is rá illenek. NOTH az 1885. évi budapesti bányászati, kohászati és földtani kongresszus alkalmával tartott előadásán többiek közt a következőket mondta:² «a többi petroleum utáni kutatások említésre sem méltók. A vállalatok nagymérvű kutató spekulációk szintjén felül nem emelkedtek s tényleges munkasikert nem mutattak . . .» és más helyütt: «a vállalkozóknak éppen nem hiányoztak kedvező kőolajpontok, hanem igenis . . . mindenekelőtt hiányzott sikeres munkafejtés.»

A múlt év végén ezen kutató-társulat feloszlott és új részvénytársaság alakult. A magyar petroleumbányászat s egyszersmind maga a társaság érdekében óhajtandó volna, hogy végtére ily sok hasztalan munka után valahára szakszerű fejtéshez hozzá fognának.

¹ Ezen közléseket C. Leo bányamérnök szívesességének köszönöm.

² A petroleum kutatással eddig nyert eredmények és kilátások a jövőben Magyarországon, 1885. p. 13. és 14.